

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou ve věci

ŽALOBKYNĚ: I.F., nar. ..., bytem ...

ŽALOVANÁ: Česká správa sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5,

v řízení o žalobě ze dne 15.5.2018 proti rozhodnutí žalované ze dne 16.3.2018 č. j. ... o invalidní důchod,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.
- III. Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce se zamítá.

Odůvodnění:

1. Soud upozorňuje, že řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen **s.ř.s.**), a pro návrh na přezkoumání rozhodnutí je stanoven termín žaloba, účastníci jsou označováni žalobce/žalobkyně a žalovaný. Dle § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního

samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

2. Soud připomíná, že podle § 75 odst. 1 s.ř.s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci stav ke dni 16.3.2018; ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).
3. Včasnou velmi obsáhlou žalobou ze dne 15.5.2018 se žalobkyně domáhala přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 16.3.2018 č. j. ..., protože s ním nesouhlasí, neboť dle ní zdravotní stav, který popsala, odpovídá vyššímu než prvnímu stupni invalidity, nejlépe třetímu stupni, byl tedy nedostatečně zjištěn a chybně posouzen, protože se zhoršil a tudíž rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Také polemizovala s výsledky posudkového hodnocení jejího zdravotního stavu, když dle ní nebyla zhodnocena řádně všechna její zdravotní postižení, protože jinak by jí náležela invalidita nejvyššího stupně. Závěrem navrhla zrušení napadeného rozhodnutí ze dne 16.3.2018 a vrácení věci žalované, rovněž požadovala uhrazení nákladů řízení bez specifikace. (K žalobě připojila mimo kopie lékařských zpráv i kopii napadeného rozhodnutí.)
4. Napadeným rozhodnutím ze dne 16.3.2018 č. j. ... žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č.j. ... ze dne 6.10.2017, jímž byla zamítnuta její žádost o změnu výše invalidního důchodu podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen **zákon**), pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. b) a c) téhož zákona, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**) Klatovy ze dne 12.9.2017 není invalidní pro invaliditu druhého ani třetího stupně, ale je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 16.3.2018 bylo uvedeno, že novým posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem ČSSZ dne 13.3.2018 bylo zjištěno, že žalobkyně je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně, ale není invalidní pro invaliditu druhého ani třetího stupně, když rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. E, položce 1c) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen **vyhláška**), pro něž byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30-40% a lékař ČSSZ zvolil na základě doložených lékařských zpráv vzhledem k charakteru postižení horní hranici vymezeného rozpětí, tj. 40% a tato procentní míra ve smyslu § 3 citované vyhlášky nebyla změněna, proto nebylo možno námitkám žalobkyně vyhovět.
5. Z obsahu vyžádaného posudkového spisu OSSZ Klatovy vedeného ohledně žalobkyně a v něm založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě této OSSZ ze dne 12.9.2017 a záznamu o jednání a posudku o invaliditě v řízení o námitkách vypracovaného ČSSZ pracoviště Plzeň dne 13.3.2018 soud zjistil, že žalobkyně byla nadále uznána invalidní pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, odd. E, položce 1c) přílohy vyhlášky, pro něž

byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti ve výši 40% a ta ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky nebyla změněna (datum vzniku invalidity 12.2.2010, další KPL nestanovena).

6. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě dne 29.5.2018 uvedla mimo jiné, že s ohledem na námitky žalobkyně navrhuje důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen **komise** či **PK MPSV**) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.; dále žalovaná sdělila, že i nadále trvá na svém rozhodnutí ze dne 16.3.2018 a navrhuje soudu zamítnutí žaloby.
7. Ze zaslaného dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobkyně vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 16.3.2018 bylo žalobkyni doručeno dne 20.3.2018.
8. V této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. K žádosti soudu PK MPSV-pracoviště v Plzni v prodloužené lhůtě vypracovala po jednání konaném dne 17.10.2018 posudek, když jednání byla přítomna i žalobkyně za účasti odborného lékaře z oboru neurologie. V závěru tohoto posudku komise uvedla, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobkyně byla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona, šlo o invaliditu prvního stupně, nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%, nedosahoval však více než 49%. Komise uvedla, že dle doložené zdravotní dokumentace a vyšetřením neurologem při jednání komise byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je polytopní vertebrogenní algický syndrom s poruchou statiky a dynamiky celé páteře, LS syndrom pravostranný s kořenovou iritací L5, syndrom SI kloubů oboustranně při artrotických změnách, stav po polytraumatu se zlomeninou klíční kosti vlevo a obratle Th12, kostrče a distorsí C páteře (12/2008), osteoporóza, zvýšená osteoresorpce. Dále komise, která byla v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Klatovy i námitkového řízení, konstatovala, že u žalobkyně se jedná o středně těžké funkční postižení, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně byla zhodnocena 40% podle kapitoly XIII, odd. E, položky 1c) přílohy vyhlášky, když na horní hranici taxace bylo hodnoceno i s ohledem na dělnickou profesi. Datum vzniku invalidity komise stanovila 12.2.2010 odborným nálezem (jako v minulosti na OSSZ), platnost (posudku) stanovila trvale, neboť se jedná o chronické postižení. Rovněž bylo uvedeno, že z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odstavce 1 vyhlášky, není ani důvod pro použití § 4 odstavce 1 citované vyhlášky, takže celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti činí 40%. Komise také uvedla, že žalobkyně není schopna práce fyzicky těžké s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucené poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách, je schopna lehčí práce s možností změny polohy sed, stoj, v příznivém klimatu i práce s dodržením výše uvedených obecných pracovních kontraindikací. Na závěr komise ještě k námitkám žalobkyně, že má spoustu chorob,

hodnotila by každou chorobu zvlášť a potom by procenta celkově sečetla, uvedla, že se vždy hodnotí jedno nejzávažnější postižení, které má nejvyšší dopad na pokles pracovní schopnosti a pro další onemocnění, pokud mají také dopad na pokles pracovní schopnosti, se dá základní taxace navýšit až o 10%, ale takovéto postižení u žalobkyně není doloženo a k dělnickému povolání bylo přihlédnuto. (Stejnopis posudku byl doručen žalobkyni i žalované.)

9. Podáním doručeným zdejšímu soudu prostřednictvím elektronické pošty bez elektronického podpisu dne 25.10.2018 sdělila žalobkyně mimo jiné, že s PK MPSV ohledně vyšetření není spokojena, opět ji odbyli, domnívala se, že ji důkladně vyšetří, když je to na žádost soudu.
10. Zdejší soud požádal dne 25.10.2018 Okresní soud v Klatovech s ohledem na bydliště žalobkyně o její výslech za účelem zjištění jejího stanoviska k posudku PK MPSV, ale dožádání nebylo vyhověno pro postoj žalobkyně, která nejprve dne 7.11.2018 požádala o odročení za účelem zajištění právního zástupce a dalších lékařských zpráv. Následně podáním ze dne 29.11.2018 dožádanému soudu žalobkyně sdělila, že se vzdává účasti na jednání dne 6.12.2018 a navrhla, aby byla předvolána k jednání u krajského soudu koncem ledna 2019 kvůli termínům u lékařů, které hodlá soudu předložit a hodlá se dostavit s právním zástupcem.
11. Ve věci nařídil soud jednání na 10.1.2019 a upozornil žalobkyni, že její zdravotní stav byl posouzen k datu vydání napadeného rozhodnutí, tedy k datu 16.3.2018 (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), neboť pro soud je rozhodující skutkový a právní stav, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí. Ke zhoršení zdravotního stavu po tomto datu nelze přihlédnout, tudíž v tomto řízení nelze hodnotit k datu 16.3.2018 lékařské zprávy ohledně zdravotního stavu např. z prosince 2018. Změny a zhoršení mohou být zhodnoceny v novém řízení na základě nové žádosti, kterou je třeba podat u příslušné OSSZ.
12. Dne 9.1.2019 bylo soudu prostřednictvím elektronické pošty bez elektronického podpisu doručeno podání žalobkyně ze dne 8.1.2019 (totožné podání doručeno celkem 3x uvedeného dne, přičemž k jednomu podání byla připojena kopie Protokolu o nehodě v silničním provozu ze dne 24.12.2018, když k dopravní nehodě, jejímž účastníkem byla i dcera žalobkyně, došlo dne 15.12.2018 po 21.30 hod., a také kopie lékařských zpráv ze dne 16.11. (vnitřní lékařství) a 5.12.2018 (ortopedie)). V podání žalobkyně setrvala na své žalobě a uvedla, že v mezidobí od podání žaloby došlo ke zhoršení jejího zdravotního stavu, který nadále není stabilní, což prokazuje přiloženou zdravotní zprávou ze dne 5.12.2018. Dále poukázala na to, že kvůli dceři M.B., která je ve velmi vážném zdravotním stavu po autonehodě, musela veškeré termíny u lékařů zrušit a přeobjednat se, protože za ní jezdí denně do Plzně a stará se o její 2 nezletilé děti. Vzhledem k tomu, že se k soudu ze závažných důvodů nemůže dostavit, navrhla, aby soud buď rozhodl bez její přítomnosti v její prospěch, nebo aby byl vypracován znalecký posudek na zhodnocení jejího zdravotního stavu a určení skutečného stupně invalidity a zároveň žádala o ustanovení právního zástupce se zaměřením na zdravotnictví, neboli v oboru zdravotnictví bezplatně, vzhledem k její finanční tísní.
13. Ústního jednání dne 10.1.2019 konaného u zdejšího soudu se žalobkyně nezúčastnila z důvodů uvedených v podání ze dne 8.1.2019. Přítomný zástupce žalované k dotazu soudu uvedl, že nenavrhuje provedení žádných dalších důkazů a domnívá se, že žalobkyni navržené vypracování znaleckého posudku na zhodnocení jejího zdravotního stavu a

určení skutečného stupně invalidity je naprosto nadbytečné, protože posudková komise, která je ze zákona oprávněná posoudit zdravotní stav pojištěnců v soudním řízení, vypracovala posudek ze dne 17.10.2018 v dostatečném rozsahu. Soud poté vyhlásil usnesení, jímž návrh žalobkyně na vypracování znaleckého posudku na zhodnocení jejího zdravotního stavu a určení skutečného stupně invalidity se zamítl jako nadbytečný vzhledem k tomu, že ve věci byl vypracován posudek příslušnou PK MPSV. Závěrem zástupce žalované navrhl zamítnutí žaloby s ohledem na závěr posudku posudkové komise, neboť žalobkyni se nepodařilo prokázat, že by byla invalidní ve vyšším stupni.

14. S účinností od 1.1.2010 je stanoveno v § 39 zákona následující:

(1) Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

(2) Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
- b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
- c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

(3) Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

15. Pro úplnost krajský soud dodává, že dle § 3 odst. 1 citované vyhlášky v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů (dle § 4 odst. 1 téže vyhlášky lze dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů). Podmínky pro toto zvýšení (snížení) nebyly shledány, jak uvedeno shora. Od 1.1.2010 se za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce /§ 2 odst. 3 věta druhá vyhlášky č. 359/2009 Sb./.

16. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přiznání vyššího stupně invalidity z důvodů v ní uvedených. Subjektivní pocit žalobkyně o tom, že by jí měl být přiznán nejvyšší stupeň invalidity, tj. třetí stupeň, nemůže být důvodem pro přiznání požadovaného stupně invalidity, není-li podložen objektivně zjištěným zdravotním stavem. Invaliditu v příslušném stupni lze přiznat pojištěnci pouze tehdy, jestliže vyplývá z výsledku lékařských vyšetření a nikoliv proto, že pojištěnec je subjektivně o své invaliditě přesvědčen či argumentuje důvody shora uvedenými. Navíc nelze ani přehlédnout, že důkazní břemeno spočívá na žalobkyni, tudíž prokázání tvrzení ohledně vyššího stupně invalidity prokazuje zejména lékařskými zprávami odborných ošetřujících lékařů, které jsou posudkově zhodnoceny posudkovými lékaři OSSZ či ČSSZ nebo PK MPSV, jelikož pouze tito jsou ze zákona oprávněni k posuzování invalidity pojištěnců a to dle příslušných předpisů, což je v tomto případě shora uvedená vyhláška a její příloha, kterou se stanoví

procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity.

17. Po zhodnocení provedených důkazů dospěl v této věci soud k závěru, že žaloba proti napadenému rozhodnutí žalované ze dne 16.3.2018 není důvodná. Při posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobkyně vycházel soud především z posudku PK MPSV ze dne 17.10.2018 vypracovaného na základě řádně zjištěného zdravotního stavu žalobkyně, neboť komise pro jeho posouzení měla odborné lékařské nálezy z doby před vydáním napadeného rozhodnutí, tj. z let 2015-2018 (poslední z 16.5.2018). Soud považuje za přesvědčivé i posudkové závěry, k nimž komise na základě zjištěných skutečností dospěla, neboť v posudku je řádně stanovena hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, je popsána míra funkčního postižení vyplývající z jejích zdravotních postižení, řádně je odůvodněn posudkový závěr a je stanoveno i omezení, které však žalobkyni nevylučuje zcela z možnosti výkonu zdravotně vhodného zaměstnání. Lékař OSSZ, který vypracoval podkladový posudek pro vydání rozhodnutí ČSSZ ze dne 6.10.2017, i lékař ČSSZ hodnotící zdravotní stav žalobkyně v řízení o námitkách, rovněž i PK MPSV, hodnotili zdravotní stav i stanovili míru poklesu pracovní schopnosti shodně, jak uvedeno shora. Přiznaná 40% míra poklesu pracovní schopnosti však nedosahuje minimálně potřebných 50% pro invaliditu druhého stupně, natož nutných 70% této ztráty pro invaliditu třetího stupně, tudíž žalobkyně nebyla k datu vydání napadeného rozhodnutí uznána invalidní pro invaliditu druhého či třetího stupně, ale nadále byla uznána invalidní pro invaliditu prvního stupně. Posudek PK MPSV soud považuje za úplný a celistvý, jelikož byl vypracován za účasti odborného lékaře z oboru neurologie po zhodnocení veškeré předložené zdravotnické dokumentace žalobkyně a při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz.
18. Soud zdůrazňuje, že samotné posudkové posouzení probíhá dle doložené zdravotní dokumentace a aktuálních odborných lékařských nálezů (k rozhodnému datu), popř. vlastním vyšetřením při jednání lékařem odborníkem v dané profesi; pouze v případě, že by byly dodané podklady nedostatečné pro posudkové posouzení, je vyžadováno doplnění lékařských zpráv, popř. absolvování určitého odborného vyšetření. Posudkoví lékaři i PK MPSV v daném případě shledali doložené lékařské zprávy za plně dostačující, aby dle nich mohli objektivně posoudit a vyhodnotit zdravotní stav žalobkyně dle platné vyhlášky o invaliditě. Důvodem uznání invalidity ani jejího stupně totiž není vlastní vyhodnocení zdravotních potíží a zdravotního stavu žalobkyně, nýbrž jediné posudková rozvaha vycházející výhradně z objektivně zjištěného zdravotního stavu posudkovými lékaři dle platné vyhlášky o invaliditě. Jedině posudkový lékař OSSZ a ČSSZ je ze zákona oprávněn posoudit zdravotní stav žadatele o důchod, vyhodnotit dle platné vyhlášky o invaliditě odborné lékařské zprávy a nálezy pro posudkové řízení o invaliditě, přiřadit zjištěné zdravotní postižení jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti pod správnou položku stanovenou vyhláškou o posuzování invalidity a určit, zda se jedná o invaliditu či nikoliv a to výhradně dle platných právních předpisů. Totéž oprávnění má v soudním řízení správním PK MPSV. Takto bylo v daném případě postupováno, posudkové řízení proběhlo zcela správně a objektivně, proto soud neshledal důvod pro vyhovění návrhu žalobkyně na vypracování znaleckého posudku na zhodnocení jejího zdravotního stavu a určení skutečného stupně invalidity a tento návrh žalobkyně na doplnění dokazování zamítl jako nadbytečný.

19. Ze shora uvedených důvodů proto soud žalobě žalobce nepřisvědčil a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s., dle něhož soud zamítne žalobu, není-li důvodná (výrok I. rozsudku). Soud napadené rozhodnutí žalované ze dne 16.3.2018 shledal jako věcně správné a odpovídající zákonu, neboť žalobkyně neprokázala, že splňuje podmínky pro požadovanou změnu stupně invalidity z prvního na druhý či třetí stupeň, neboť i dle stěžejního důkazu, jímž je v tomto řízení posudek PK MPSV, je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně a žalovaná se vypořádala dostatečným způsobem i se všemi jejími námitkami proti rozhodnutí ze dne 6.10.2017. Neznačená totiž, že je nesprávné rozhodnutí ČSSZ, pokud není v souladu s požadavkem žalobkyně, neboť rozhodující je výsledek posouzení zdravotního stavu ve vztahu k invaliditě posudkovými lékaři a komisí v souladu s platnou právní úpravou.
20. Pokud u žalobkyně dojde (nebo již došlo) po 16.3.2018 ke zhoršení jejího zdravotního stavu, má kdykoliv znovu možnost podat žádost o změnu stupně invalidity v novém správním řízení (nejlépe po poradě se svými ošetřujícími lékaři). Změna stupně invalidity však není vázána na situaci na trhu práce, na nemožnosti zajistit si vhodné zaměstnání, na rodinnou situaci apod. Posudkoví lékaři i posudková komise jsou oprávněni posoudit zdravotní stav ve vztahu k invaliditě toliko na základě doložené dostatečné zdravotní dokumentace pojištěnce žádajícího o změnu stupně invalidity či o invalidní důchod, přičemž rozhodující je v rozhodném období aktuální zdravotní stav pojištěnce zjištěný odbornými ošetřujícími lékaři a z něho vyplývající funkční postižení.
21. Žalobkyně ve věci neměla úspěch a správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. (výrok II. rozsudku).
22. V podání ze dne 8.1.2019 žalobkyně také žádala o ustanovení právního zástupce se zaměřením na zdravotnictví, neboli v oboru zdravotnictví, bezplatně, vzhledem k její finanční tísní.
23. Podle § 35 odst. 8 věty první s.ř.s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.
24. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu není zastoupení účastníka advokátem povinné, soud však může za splnění zákonných podmínek účastníkovi k jeho návrhu zástupce (advokáta) ustanovit. Z citovaného ustanovení s.ř.s. vyplývá, že musí být současně splněny dvě podmínky k tomu, aby bylo možné ustanovit účastníkovi zástupce; za prvé účastník splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s.ř.s.) a za druhé ustanovení zástupce je nezbytně potřeba k ochraně práv účastníka. Povinnost tvrdit (tzv. břemeno tvrzení) a doložit (tzv. důkazní břemeno) splnění rozhodných skutečností stíhá účastníka.
25. Je tudíž na žalobkyni, aby za prvé tvrdila, že splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, resp. že nemá dostatečné prostředky, případně též, že zde existují zvlášť závažné důvody svědčící pro úplné osvobození od soudních poplatků, dále aby uvedla skutečnosti, ze kterých toto dovozuje (= především úplně vylíčila své osobní, majetkové a výdělkové poměry), a za druhé aby sdělila, z jakých důvodů je ustanovení zástupce v jejím

případě nezbytně třeba. Žalobkyně je dále povinna veškerá svá tvrzení náležitě doložit.

26. Vzhledem k tomu, že žalobkyně zaslala soudu velmi rozsáhlou žalobu, která splňovala veškeré náležitosti, tedy byla tzv. „bezvadná“, soud se nejprve zabýval druhou z podmínek, tedy zda je v této věci ustanovení zástupce nezbytně potřeba k ochraně práv žalobkyně.
27. Při posuzování, zda je splněn tento předpoklad, soud zvažuje, na základě dnes již ustálené judikatury, nakolik je žalobkyně sama způsobilá se hájit před soudem. Přihlíží přitom zejména k formálním a obsahovým kvalitám podání učiněných k soudu, a dále též k právní složitosti projednávané věci. Ustanovení advokáta tak dle Nejvyššího správního soudu zpravidla není namístě v situaci, kdy podaná žaloba obsahuje všechny formální náležitosti, řádně formulované žalobní body a bezvadný petit a je z ní patrné, čeho se žalobce domáhá a na základě jakých důvodů, pokud se současně nejedná o věc po právní stránce mimořádně složitou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Afs 20/2011 ze dne 31.5.2011, dostupný na www.nssoud.cz).
28. Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí ČSSZ o námitkách proti rozhodnutí o zamítnutí změny stupně invalidního důchodu. Jedná se tedy sice o záležitost pro žalobkyni značně významnou, nicméně po skutkové a právní stránce nikterak komplikovanou. Mezi žalobkyní a žalovanou nejde o spor ohledně posouzení právní otázky (tím méně právní otázky složitě), nýbrž o spor o skutkový; stav věci spočívající v posouzení případné změny stupně invalidity žalobkyně. Žalobkyně přitom svým dosavadním konáním před soudem prokázala, že se ve věci v dostatečné míře orientuje, a je schopna vlastními silami vystupovat na obranu svých práv, jelikož řádně označila napadené rozhodnutí, uvedla konkrétní výhrady vůči tomuto rozhodnutí a formulovala odpovídající návrh výroku soudu; žaloba byla tedy bez potřeby dalšího doplnění věcně projednatelná soudem. Žalobkyně, ač právní laik, sama podala řádnou žalobu, reagovala podáním na jednání PK MPSV a dále jí jsou zjevně známy i její další procesní možnosti, konkrétně možnost požádat o ustanovení zástupce.
29. Jak již bylo uvedeno shora, ve věci jde o spor o posouzení stupně invalidity žalobkyně. Za účelem posouzení jejího zdravotního stavu byl soudem vyžádán posudek PK MPSV. Jelikož je posouzení zdravotního stavu věcí odborně medicínskou, nelze předpokládat, že by v této fázi řízení mohl ustanovený zástupce jakožto odborník z oblasti práva účinně přispět k ochraně práv žalobkyně. PK MPSV vycházela z lékařských zpráv týkajících se žalobkyně, jak uvedeno shora, přičemž posudek uvedené komise je v tomto řízení stěžejním důkazem. Ve věci bylo nařízeno soudem ústní jednání a záleželo toliko na žalobkyni, zda se jednání za účelem hájení svých práv zúčastní či nikoli; neúčast řádně předvolaných účastníků zásadně nebrání projednání a skončení věci (§ 49 odst. 3 s.ř.s.). S posudkem PK MPSV ze dne 17.10.2018, který jí byl poté zaslán stejně jako soudu, jemuž byl doručen dne 22.10.2018, byla žalobkyně seznámena v dostatečném předstihu, tudíž měla dostatek času a prostoru k tomu, aby si k jednání soudu případně připravila své výhrady proti posudku PK MPSV. Skutečnost, že je žalobkyně schopna relevantní obrany vůči závěrům posouzení jejího zdravotního stavu, demonstrovala již v podané žalobě.
30. S ohledem na shora popsané skutečnosti dospěl soud k závěru, že ustanovení zástupce není v této věci a v této fázi řízení k ochraně práv žalobkyně nezbytně třeba, čímž žalobkyně nesplňuje jednu z kumulativních podmínek pro ustanovení zástupce. Za této situace pak neměl soud důvod zabývat se druhou z podmínek, tedy zda žalobkyně splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, což o sobě v podané žalobě tvrdí, ovšem ničím to

nedokládá. V případě, že by soud dospěl k opačnému závěru, tedy že u žalobkyně je ustanovení zástupce k ochraně jejích práv nezbytně třeba, byla by soudem vyzvána, aby specifikovala a doložila své majetkové poměry. Na základě shora uvedeného by však tento postup byl ve věci nadbytečný, neboť i pokud by žalobkyně prokázala svou nemajetnost, respektive splnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků, soud by nemohl její žádosti vyhovět.

31. Soudu proto nezbylo, než návrh žalobkyně na ustanovení zástupce dle § 35 odst. 8 s.ř.s. a contrario zamítnout (výrok III. rozsudku). Navíc nelze přehlédnout skutečnost, že o ustanovení zástupce žalobkyně požádala dva dny před nařízeným ústním jednáním soudu, přičemž termín tohoto jednání jí byl znám již od 20.12.2018. Předtím dožádaný Okresní soud v Klatovech dne 7.11.2018 požádala o odročení za účelem zajištění právního zástupce a dalších lékařských zpráv. Následně podáním ze dne 29.11.2018 dožádanému soudu sdělila, že se vzdává účasti na jednání dne 6.12.2018 a navrhla, aby byla předvolána k jednání u krajského soudu koncem ledna 2019 kvůli termínům u lékařů, které hodlá soudu předložit a hodlá se dostavit s právním zástupcem. Žalobkyně tak dle názoru soudu měla dostatek času na to, aby případně soud požádala o ustanovení zástupce v této věci, avšak neučinila tak od doby zahájení soudního řízení, tj. od 21.5.2018, kdy byla zdejšímu soudu doručena její žaloba, která nevyžadovala žádné doplnění či odstranění vad.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a nepřípustnost kasační stížnosti je uvedena v § 104 s.ř.s. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Plzeň 10. ledna 2019

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně